

Вячеслав КОЗАК,
к. держ. упр.,
радник голови Софіївської районної ради
Дніпропетровської області

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ В КОНТЕКСТІ БАЗОВИХ КОНЦЕПЦІЙ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Потужний імпульс революції гідності, що був наданий народними масами для виходу із системної кризи української державності спонукав політичну еліту до якісно нових способів державного мислення і поведінки, побудованих на чітко визначеному стратегічному баченні європейського майбутнього країни. Базовим механізмом європейськості стала децентралізація та реформа місцевого самоврядування. Пріоритизація досліджень розвитку місцевого самоврядування відбувається у контексті модернізації публічного управління. Зазначене показує, що необхідно більш уважно придивитися до реформування місцевого самоврядування з одночасним проведенням модернізації усієї системи публічного управління та підсиленням механізмів впливу на здійснення державної влади суб'єктів громадянського суспільства.

Механізмом реалізації такого завдання є максимальне залучення різних зацікавлених сторін до розробки і реалізації відповідної політики, в тому числі інституцій громадянського суспільства. Саме тому, відповідно до Рекомендацій Комітету міністрів Ради Європи «Про участь громадян у місцевому публічному житті» постає необхідність заохочувати представників широкої громадськості та окремих організацій, працювати разом для досягнення результатів, на які вони, можливо, мають незначний безпосередній вплив, зважаючи на децентралізацію влади [4].

Зростаюче значення децентралізації в глобалізованому та уніфікованому світі, поставило перед науковцями питання щодо створення ефективних багаторівневих підходів та багатоаспектних стратегій розвитку суспільства та держави, базисом яких є врегулювання співвідношень та інтересів глобального, національного, регіонального та місцевого рівнів. Така детермінанта управління була покликана гарантувати соціальне благополуччя та підвищення ефективності діяльності всіх публічних інститутів влади з акцентуванням уваги на місцевий рівень.

Саме тому концептуальне розуміння процесів децентралізації в сучасному світі відбувається в контексті фундаментальних цивілізаційних зрушень, що відбуваються впродовж кінця ХХ – на початку ХХІ ст.ст. Цьому сприяє розвиток світової наукової думки про суспільство, державу, державне управління, місцеве самоврядування, що спирається на такі сучасні теорії та концепції управління як «новий державний менеджмент», «суспільно-політичні мережі», «добре врядування» та ін., які склали теоретико-методологічну основу процесу «глобальної революції в публічному секторі» [3].

Застосування нових концепцій публічного управління під час здійснення реформ місцевого самоврядування в європейських країнах, в більшості своїй,

стало виразом політичного процесу, в якому влада вже не могла покладатися на централізовану та сильну державну машину. Глобалізаційні зміни змусили розвинені країни інституційно розширитися в управлінні з рівня урядових структур до децентралізованих конструкцій, залучаючи численні групи приватного сектора економіки, а також громадянського суспільства з його неурядовими організаціями та власне громадянами. За такого інтерактивного процесу (тобто процесу, що здійснюється спільно з іншими акторами) традиційні владні зобов'язання (виконавчі, законодавчі та судові) постійно моделюються та змінюються з урахуванням інтересів територіальних громад, громадянського суспільства та приватного сектору.

Можна погодитися з Л. В. Сморгунівим, що сьогодні завдяки глобалізації та активному застосуванню нових теорій управління стало можливим розвантаження держав, перехід від надмірності до їх нормального функціонування як інструментів підтримки правопорядку в рамках національних територій та за їх межами. [2, С. 233].

Такої ж думки дотримується Р. Агранофф. На його погляд політична влада повинна усвідомлювати необхідність трансформації функцій виконавчої влади в бік децентралізації. Основою таких перетворень є неодмінність вишукування новітніх технологій на шляху реалізації процедурних, функціональних та структурних змін на міжорганізаційному рівні. Проведення децентралізації потребує нового бачення та концепцій щодо здійснення змін на рівні публічного управління, до яких мусять долучитися сучасні вчені та практики [1].

Спираючись на попередні дослідження автора можна зазначити, що Україна прагне досягти одночасно впровадження стандартів раціональної бюрократії, поступового введення в систему публічного управління стандартів концепції нового державного менеджменту та широкого застосування механізмів європейської концепції доброго врядування. Через синергетичну взаємодію таких механізмів забезпечується оперативне і повне розв'язання першочергових завдань, спрямованих на децентралізацію. Ці механізми реалізуються через трансформацію функцій і структури органів виконавчої влади з поступовим посиленням органів місцевого самоврядування.

Основні науково-практичні рекомендації щодо реалізації реформи місцевого самоврядування в Україні з урахуванням нових концепцій публічного управління складаються з: впровадження в органах місцевого самоврядування принципів і процедур управління за результатами; розробки та впровадження стандартів публічних послуг; реалізації інтегрованих автоматизованих систем моніторингу результативності діяльності органів місцевого самоврядування щодо досягнення найважливіших показників соціально-економічного розвитку та виконання ними своїх повноважень; створення багатофункціональних центрів надання публічних послуг у вигляді єдиних офісів та універсамів; організації надання публічних послуг в електронній формі; модернізації системи інформаційного забезпечення органів місцевого самоврядування; підвищення прозорості діяльності органів місцевого самоврядування; формування необхідного кадрового забезпечення; орієнтації

на взаємодію органів місцевого самоврядування та інститутів громадянського суспільства, головною метою якої є побудова демократичного процесу реалізації політики в інтересах громадян.

Список використаних джерел

1. Агранофф Р. Напрямки адміністративної реформи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pdp.org.ua/analytics/local-government/978-210-a5---visnyk>. – Назва з екрану.

2. Государственная политика и управление: Учебник: В 2 ч. / Рос. полит. энцикл. (РОССПЭН). – М., 2006. – Ч. 1: Концепции и проблемы государственной политики и управления / Под ред. Л. В. Сморгунова. – 384 с.

3. Кеттл Дональд. Глобальная революция в государственном управлении/ Дональд Ф. Кеттл [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://magazines.russ.ru/oz/2004/2/2004_2_20.html. – Назва з екрану.

4. Рекомендація 19 (2001) Комітету міністрів Ради Європи "Про участь громадян у місцевому публічному житті": міжнародний документ від 06.12.2001 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_739/print1434383148941920 – Назва з екрану.